C/2026/4252

2026 8 4

KOMISIJOS NUOMONĖ

2026 m. birželio 2 d.

pagal Reglamento (ES) Nr. 2016/399 (Šengeno sienų kodeksas) 27a straipsnio 3 dalį dėl Austrijos sausumos sienų su Čekija, Slovakija, Vengrija ir Slovėnija kontrolės atnaujinimo būtinumo ir proporcingumo

(Tekstas autentiškas tik vokiečių kalba)

(C/2026/4252)

(1) Pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 2 dalį, Sąjunga savo piliečiams turi pasiūlyti vidaus sienų neturinčią laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje laisvas asmenų judėjimas užtikrinamas kartu taikant atitinkamas išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo, imigracijos ir nusikalstamumo prevencijos bei kovos su juo priemones.

(2) Pagal 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija) ([1]) 25 straipsnį, valstybė narė, iškilus didelei grėsmei jos viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, išimties tvarka ir laikinai gali atnaujinti vidaus sienų kontrolę prie visų savo vidaus sienų arba konkrečiuose jų ruožuose. Tai turėtų būti daroma tik kraštutiniu atveju, o laikino sienų kontrolės atnaujinimo mastas ir trukmė neturėtų viršyti to, kas tikrai būtina siekiant reaguoti į nustatytą didelę grėsmę.

(3) Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad tais atvejais, kai valstybė narė ketina atnaujinti vidaus sienų kontrolę, kad pašalintų numatomą grėsmę, ji turi pranešti Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie planuojamą tokios kontrolės atnaujinimą ne vėliau kaip likus keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo arba kuo greičiau, kai aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, valstybei narei tampa žinomos likus mažiau nei keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo.

(4) Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 3 dalyje reikalaujama, kad Komisija, gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis, remiantis tais pačiais pagrindais, yra ilgesnis nei 12 mėnesių, pateiktų nuomonę dėl tokios sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo.

(5) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo sistema buvo iš esmės peržiūrėta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1717 ([2]), kuris įsigaliojo 2024 m. liepos 10 d. Todėl visų Šengeno sienų kodekso III antraštinės dalies II skyriuje nurodytų laikotarpių pradžia buvo skaičiuojama nuo tos datos.

(6) 2024 m. spalio 16 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad, remiantis Šengeno sienų kodekso 25a straipsniu, šešių mėnesių laikotarpiui nuo spalio 16 d. iki 2025 m. balandžio 15 d. atnaujinama sausumos sienų su Čekija ir Slovakija kontrolė. 2025 m. balandžio 15 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad šis atnaujinimas pratęsiamas papildomam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. balandžio 16 d. iki 2025 m. spalio 15 d. 2025 m. spalio 15 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad šis atnaujinimas pratęsiamas antrą kartą papildomam dviejų mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. spalio 16 d. iki gruodžio 15 d.

([1]) OL L 77, 2016 3 23, p. 1.

([2]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1717, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (OL L, 2024/1717, 2024 6 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(7) 2024 m. lapkričio 11 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad, remiantis Šengeno sienų kodekso 25a straipsniu, nuo kitos dienos šešių mėnesių laikotarpiui atnaujinama sausumos sienų su Vengrija ir Slovėnija kontrolė. 2025 m. gegužės 9 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad šis atnaujinimas pratęsiamas papildomam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. gegužės 12 d. iki lapkričio 11 d. 2025 m. spalio 15 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad šis atnaujinimas pratęsiamas antrą kartą, remiantis tais pačiais pagrindais, vieno mėnesio ir trijų dienų laikotarpiui nuo 2025 m. lapkričio 12 d. iki 2025 m. gruodžio 15 d.

(8) 2025 m. gruodžio 10 d. raštu Austrijos valdžios institucijos pranešė, kad sienų kontrolės prie Austrijos vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovakija, taip pat su Vengrija ir Slovėnija atnaujinimas pratęsiamas trečią kartą papildomam šešių mėnesių laikotarpiui nuo 2025 m. gruodžio 16 d. iki 2026 m. birželio 15 d.

(9) 2026 m. sausio 8 d. raštu ir pagal Šengeno sienų kodekso 33 straipsnio 2 dalį Austrija pateikė dvi vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ataskaitas, grindžiamas Šengeno sienų kodekso 33 straipsnio 2 dalimi. Pirmoji ataskaita apėmė sienų kontrolės atnaujinimą prie Austrijos vidaus sausumos sienų su Slovėnija ir Vengrija laikotarpiu nuo 2024 m. lapkričio 12 d. iki 2025 m. lapkričio 11 d. Antroji ataskaita apėmė sienų kontrolės atnaujinimą prie Austrijos vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovakija laikotarpiu nuo 2024 m. spalio 16 d. iki 2025 m. spalio 15 d.

(10) Austrija buvo įtraukta į Komisijos struktūrinį dialogą dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo. Gavus Austrijos pranešimą apie pratęsimą, šis struktūrinis dialogas buvo tęsiamas kaip konsultacijų proceso, numatyto Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 4 dalyje, dalis.

(11) 2025 m. birželio 5 d. Šengeno vertinimo grupė, atlikdama periodinį Austrijos vertinimą pagal Šengeno vertinimo ir stebėsenos mechanizmą, apsilankė prie Austrijos ir Slovėnijos vidaus sausumos sienos.

(12) Dabartinė padėtis prie vidaus sienų buvo aprašyta 2025 m. balandžio 23 d. Šengeno erdvės padėties ataskaitoje ([3]) ir reguliariai aptariama Šengeno taryboje.

(13) Komisija, gavusi pranešimus apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą pagal Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalį, dėl kurio vidaus sienų kontrolės pratęsimo bendras laikotarpis, remiantis tais pačiais pagrindais, siekia 12 mėnesių, turi pateikti nuomonę dėl tokios sienų kontrolės būtinumo ir proporcingumo, kaip nustatyta Šengeno sienų kodekso 27a straipsnio 3 dalyje. Dėl vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovakija kontrolės pratęsimo pranešimas pateiktas 2025 m. balandžio 15 d. Dėl vidaus sausumos sienų su Vengrija ir Slovėnija kontrolės pratęsimo pranešimas pateiktas 2025 m. gegužės 9 d.

(14) Įvertinusi visus pirmiau nurodytus pranešimus ir ataskaitas, papildytus per konsultacijų procesą Austrijos pateikta informacija ir kitais viešai prieinamais oficialiais dokumentais, Komisija priima šią nuomonę.

PRANEŠIMŲ IR ATASKAITŲ VERTINIMAS

I. OFICIALŪS REIKALAVIMAI

(15) Atnaujinus vidaus sienų kontrolę, Šengeno sienų kodekse valstybėms narėms nustatyti keli oficialūs įpareigojimai.

(16) Pagal Šengeno sienų kodekso 25a straipsnio 4 dalį reikalaujama, kad tais atvejais, kai valstybėje narėje numatoma didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, valstybės narės likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki planuojamo sienų kontrolės atnaujinimo apie tai praneštų Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

([3]) COM(2025) 185 *final*.

(17) Komisija pažymi, kad pranešimai apie vidaus sienų kontrolės atnaujinimą ir jo pratęsimą buvo pateikti likus mažiau nei keturioms savaitėms iki jų įsigaliojimo dėl „dinamiškos padėties“ ir noro pateikti „naujausią informaciją ir vertinimą“. Komisija pabrėžia, kad pareigos laiku pateikti pranešimą galima nesilaikyti tik tuo atveju, jei aplinkybės, dėl kurių reikia atnaujinti vidaus sienų kontrolę, valstybei narei tampa žinomos likus mažiau nei keturioms savaitėms iki planuojamo atnaujinimo.

(18) Komisija pažymi, kad sienų kontrolės prie Austrijos vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovakija, taip pat su Vengrija ir Slovėnija atnaujinimo antrojo pratęsimo trukmė yra trumpesnė nei ankstesnio pratęsimo. Austrijos valdžios institucijos nurodė, kad per šį laikotarpį jos įvertins visus vidaus sienų kontrolės atnaujinimus ir galbūt suderins atnaujinimų galiojimo datas; tai jos padarė 2025 m. gruodžio 10 d. pranešdamos apie trečią vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovakija, taip pat su Vengrija ir Slovėnija kontrolės pratęsimą.

(19) Pranešimai apie vidaus sienų kontrolės pratęsimą buvo teikiami naudojant šiuo tikslu Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2025/315 ([4]) nustatytą šabloną.

(20) Šengeno sienų kodekso 27 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad tais atvejais, kai sienų kontrolė vykdoma šešis mėnesius, valstybės narės į bet kokį paskesnį pranešimą įtrauktų rizikos vertinimą, kuriame būtų nurodytas didelės grėsmės mastas ir tikėtina raida.

(21) Nors nacionalinėms valdžios institucijoms gali būti sunku tiksliai įvertinti didelės grėsmės mastą ir tikėtiną trukmę, atsižvelgiant į tai, kad padėtis vietoje gali greitai kisti ir gali būti sunku numatyti, kokia ji bus, vis dėlto, Komisija pabrėžia, kad svarbu laikytis Šengeno sienų kodekso 27 straipsnio 2 dalyje nustatyto įpareigojimo, pagal kurį pranešant apie atnaujinimą arba pratęsimą reikia atlikti didelės grėsmės rizikos vertinimą, kuriame būtų atsižvelgiama į didelės grėsmės raidos tendencijas ankstesniu vidaus sienų kontrolės atnaujinimo laikotarpiu ir būtų naudojamos nacionaliniu lygmeniu ir atitinkamų Sąjungos agentūrų parengtos rizikos analizės.

(22) Komisija pažymi, kad Šengeno sienų kodekso 33 straipsnio 2 dalimi grindžiama vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo ataskaita dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo prie Austrijos sienų su Čekija ir Slovakija turėjo būti pateikta 2025 m. spalio 16 d., o dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo prie Austrijos sienų su Vengrija ir Slovėnija – 2025 m. lapkričio 12 d. Abi ataskaitos buvo pateiktos 2026 m. sausio 8 d.

(23) Vidaus sienų kontrolės atnaujinimo ir pratęsimo ataskaitos parengtos pagal Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2025/308 ([5]) nustatytą vienodą formatą.

II. BŪTINUMAS IR PROPORCINGUMAS

Austrijos valdžios institucijų pozicija

(24) Austrijos valdžios institucijos teigia, kad dėl iššūkių, susijusių su migracija ir saugumu, kyla didelė grėsmė viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Vidaus sienų kontrolės atnaujinimas padeda mažinti spaudimą viešosioms paslaugoms ir socialinei sanglaudai dėl nuolat didelio prieglobsčio prašytojų ir neteisėtų migrantų, įskaitant Ukrainos piliečius, kuriems suteikta laikinoji apsauga, skaičiaus.

([4]) 2025 m. vasario 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/315, kuriuo nustatomas pranešimo apie laikiną vidaus sienų kontrolės atnaujinimą arba pratęsimą šablonas (OL L, 2025/315, 2025 2 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

([5]) 2025 m. vasario 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/308, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 33 straipsnį nustatomas vienodas vidaus sienų kontrolės atnaujinimo arba pratęsimo ataskaitos formatas (OL L, 2025/308, 2025 2 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Dėl saugumo padėties Austrijos valdžios institucijos nurodo su saugumu susijusius pasaulinius pokyčius, įskaitant tebesitęsiantį Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą ir padėtį Artimuosiuose Rytuose. Be to, Austrija susiduria su didele terorizmo grėsme dėl intensyvėjančio islamistų ekstremizmo Austrijoje, nes jos teritorijoje veikia teroristų tinklai, visų pirma iš Vakarų Balkanų, kurių nariai keliauja kirsdami vidaus sienas.

(26) Kalbant apie migracijos padėtį, Austrijos valdžios institucijos mano, kad visapusiškai neįgyvendinus Migracijos ir prieglobsčio pakto, dėl prieglobsčio sistemos ir išorės sienų valdymo trūkumų vidaus sienų kontrolės atnaujinimas yra būtinas ir proporcingas.

Šiuo atžvilgiu Austrijos valdžios institucijos nurodo:

— mažą pagal Dublino reglamentą perduodamų asmenų skaičių, nes neįmanoma vykdyti grąžinimo į atsakingas valstybes nares pagal Dublino reglamentą;

— poreikį įtvirtinti neteisėto sienos kirtimo atvejų skaičiaus mažėjimo tendenciją ir spręsti numatomo padidėjimo 2025 m. Vakarų Balkanų pakrantės maršrute problemą;

— tebesitęsiantį nestabilumą Afganistane, Turkijoje, Užsachario ir Šiaurės Afrikoje, taip pat Sirijoje, dėl kurio toliau daromas spaudimas prie ES išorės sienų;

— reikšmingus su neteisėtu žmonių gabenimu susijusių tyrimų rezultatus, pasiektus atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

(27) Austrijos valdžios institucijos nurodo, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas yra vienintelis būdas uždrausti kirsti vidaus sienas ne nustatytuose sienos perėjimo punktuose, taip sudarant sąlygas Austrijos kariuomenei, kuri veikia kontroliuojant pasienio policijai, vykdyti stebėjimą tarp sienos perėjimo punktų.

(28) Pagal Austrijos teisę, Austrijos pasienio policija gali tikrinti atvykimą ir tapatybę, kai ketinama kirsti vidaus sieną arba ji kertama, tik atnaujinus vidaus sienų kontrolę.

(29) Austrijos valdžios institucijos teigia, kad vidaus sienų kontrolė yra minimali ir vykdoma nesistemingai, remiantis rizika ir atliekant tikslinius atsitiktinius patikrinimus.

Komisijos pastabos

(30) Austrijos valdžios institucijos pateikė informacijos apie įvairius nustatytų didelių grėsmių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai aspektus, taip pat argumentų atnaujintos vidaus sienų kontrolės būtinumui ir proporcingumui pagrįsti.

(31) Nors sudėtinga pasaulinė saugumo padėtis valstybėms narėms gali kelti didelį susirūpinimą dėl jų nacionalinio saugumo, pranešime galėtų būti pateikta papildoma analizė, kurioje būtų paaiškinta, kokį konkretų poveikį pasaulinė saugumo aplinka daro Austrijai ir kaip vidaus sienų kontrolės priemonė gali padėti pašalinti šią didelę grėsmę.

(32) Vertinant didelę grėsmę viešajai tvarkai ir nacionaliniam saugumui, nepaaiškinama, kokį poveikį šios grėsmės daro skirtinguose Austrijos vidaus sienų ruožuose.

(33) Komisija pripažįsta, kad Austrija susiduria su sudėtinga padėtimi dėl migracijos, kaip matyti iš duomenų apie bendrą kitoje valstybėje narėje registruotų tarptautinės apsaugos prašytojų ir tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje gavėjų pateiktų prašymų suteikti prieglobstį, įskaitant prašymus, pateiktus po neteisėto atvykimo, skaičių, taip pat apie pripažintų pabėgėlių šeimos nariams šeimos susijungimo tikslu išduotų leidimų skaičių. Austrijos galimybėms užtikrinti tinkamas priėmimo sąlygas tarptautinės apsaugos prašytojams taip pat turėjo įtakos poreikis remti laikinosios apsaugos gavėjus prasidėjus Rusijos agresijos karui prieš Ukrainą.

(34) Neteisėtas antrinis trečiųjų šalių piliečių judėjimas gali būti pagrindas atnaujinti vidaus sienų kontrolę, jei toks neteisėtas judėjimas kelia didelę grėsmę viešajai tvarkai ar vidaus saugumui. Šiuo atžvilgiu peržiūrėto Šengeno sienų kodekso 25 straipsnio 1 dalies c punkte konkrečiai nurodyta situacija, kai staigus didelio masto neteisėtas trečiųjų šalių piliečių judėjimas tarp valstybių narių sukelia didelį spaudimą bendriems tinkamai parengtų kompetentingų institucijų pajėgumams ir gali kelti pavojų bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui.

(35) Naujausi duomenys rodo, kad migracijos padėtis Sąjungoje labai pagerėjo. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra nustatė, kad 2024 m. Sąjungoje labai sumažėjo neteisėto išorės sienų kirtimo atvejų, įskaitant 78 proc. sumažėjimą Vakarų Balkanų maršrute 2024 m. Remiantis ES integruoto informuotumo apie padėtį ir jos analizės ataskaitos duomenimis, 2025 m. neteisėto sienos kirtimo atvejų dar sumažėjo – 41 proc., palyginti su 2024 m. (12 687 atvejai 2025 m., palyginti su 21 637 atvejais 2024 m.). Be to, Eurostato duomenimis, 2024 m. Austrijoje pirmą kartą pateiktų prieglobsčio prašymų skaičius sumažėjo 49 proc., ir 2025 m. šis skaičius toliau mažėjo. Šis sumažėjimas yra platesnės tendencijos, susiformavusios dėl didesnių bendrų pastangų apsaugoti ES išorės sienas, dalis ir negali būti siejamas tik su Austrijos atnaujinta vidaus sienų kontrole.

(36) Komisija pabrėžia, kad vidaus sienų kontrolės atnaujinimas nekeičia Austrijos įsipareigojimų pagal taikytinas ES teisės prieglobsčio ir grąžinimo srityje taisykles. Vidaus sienų kontrolės atnaujinimas gali padėti nustatyti neteisėto sienos kirtimo į valstybės narės teritoriją atvejus, palengvinti greitą readmisiją prie vidaus sienų ir užtikrinti, kad neteisėtas tarptautinės apsaugos prašytojų judėjimas būtų greitai nustatytas, o tai leistų tinkamai taikyti Dublino reglamento taisykles ([6]) dėl atsakomybės už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą priskyrimo. Tačiau pranešimuose pateikiama tik nedaug informacijos apie sulaikymų ir readmisijos atvejų prie įvairių vidaus sienų ruožų skaičių, o ja būtų galima pagrįsti vidaus sienų kontrolės atnaujinimo pratęsimą.

(37) Atnaujinus vidaus sienų kontrolę gali būti lengviau sulaikyti neteisėtai žmones gabenančius asmenis ir teroristus. Austrijos valdžios institucijos išreiškė pagrįstą susirūpinimą dėl teroristų tinklų (vadeivų) buvimo Austrijos teritorijoje ir pagrįstai nurodė vidaus sienų kontrolės atnaujinimo reaguojant į tokių tinklų narių keliones per vidaus sienas pridėtinę vertę. Tačiau pranešimuose pateikiama nepakankamai informacijos apie neteisėtai žmones gabenančių asmenų ir teroristų sulaikymą įvairiuose vidaus sienų ruožuose, kuriuose atnaujinta kontrolė. Austrijos valdžios institucijos taip pat nepaaiškina, kaip vidaus sienų kontrolės atnaujinimas papildomas kitų formų bendradarbiavimu saugumo srityje, pavyzdžiui, tiksliniais nusikalstamų veikų tyrimais arba policijos kontrole, kuria siekiama išardyti neteisėtai žmones gabenančių asmenų ar teroristų tinklus.

(38) Komisija pažymi, kad pranešimuose arba ataskaitose nenurodytos konkrečios priežastys, dėl kurių pasirinkta sprendimo atnaujinti vidaus sienų kontrolę geografinė taikymo sritis ir taikymo sritis laiko atžvilgiu. Nepaaiškinta, kokį poveikį ši didelė grėsmė daro įvairiems vidaus sienų ruožams, prie kurių atnaujinta vidaus sienų kontrolė. Nebuvo paaiškinta, kodėl pirmųjų pratęsimų atveju šešių mėnesių, o ne trumpesnis laikotarpis buvo laikomas tinkamiausiu arba kodėl antrųjų pratęsimų atveju dviejų mėnesių pratęsimas buvo laikomas tinkamiausiu.

III. ALTERNATYVIOS PRIEMONĖS

Austrijos valdžios institucijų pozicija

(39) Austrijos valdžios institucijos praneša, kad priėmė keletą alternatyvių priemonių. Jos sustiprino policijos kontrolę ir dvišalį policijos bendradarbiavimą visuose pasienio ruožuose. Tai apima keitimąsi operatyvine informacija ir bendrą patruliavimą prie vidaus sausumos sienų su Čekija ir Slovėnija kelis kartus per mėnesį.

([6]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija) (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

(40) Austrija yra sudariusi policijos bendradarbiavimo susitarimus su visomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis. Ji dalyvauja aštuonių policijos bendradarbiavimo centrų, iš kurių šeši yra prie vidaus sienų, kurių kontrolė atnaujinta, veikloje. Austrija dislokavo nuolatinius policijos ryšių palaikymo pareigūnus Prahoje ir Bratislavoje.

(41) Austrija yra sudariusi readmisijos susitarimus su visomis kaimyninėmis šalimis ir glaudžiai bendradarbiauja neteisėtų migrantų, sulaikytų prie vidaus sienų ir Austrijos teritorijoje, readmisijos srityje. Austrijos valdžios institucijos ėmėsi pirmųjų veiksmų, kad parengtų praktinę Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarką.

(42) Austrija aktyviai sprendžia migracijos problemas kilmės ir tranzito šalyse taikydama įvairias dvišales priemones, pavyzdžiui, siųsdama patarėjus dokumentų klausimais, vykdydama dvišales pasienio policijos operacijas ir dalyvaudama FRONTEX operacijose.

(43) 2018 m. Austrijos federalinėje policijoje įsteigtas Pasienio policijos padalinys (PUMA). Tai specialiosios paskirties policijos pajėgos, atsakingos už paramą vykdant migracijos ir sienų kontrolės operacijas tiek teritorijoje, tiek prie vidaus sienų, kurių kontrolė atnaujinta. PUMA pareigūnai kartu su Vengrijos pasienio policija buvo dislokuoti Vengrijos teritorijoje prie Vengrijos ir Serbijos sienos.

Komisijos pastabos

(44) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Austrija aktyviai taiko alternatyvias priemones, papildančias vidaus sienų kontrolės atnaujinimą ir mažinančias jo poveikį.

(45) Komisija pažymi, kad su visomis kaimyninėmis Šengeno šalimis yra sudaryti readmisijos susitarimai, tačiau neturi pakankamai informacijos, kad galėtų įvertinti šių susitarimų praktinį veiksmingumą. Ji pažymi, kad Austrija veikia laikydamasi atitinkamų ES teisės taisyklių ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos dėl Šengeno sienų kodekso ir Grąžinimo direktyvos ([7]) taikymo prie vidaus sienų, kurių kontrolė buvo atnaujinta.

(46) Austrija aktyviai dalyvavo Europolo kovos su neteisėta migracija ir neteisėtu žmonių gabenimu veikloje, taip pat Europos kovos su neteisėtu migrantų gabenimu centro Vienoje, EMPACT Vakarų Balkanų specialiųjų pajėgų ir operatyvinės darbo grupės (OTF) „Pathfinder“ veikloje.

(47) Austrija aktyviai sprendžia migracijos problemas kilmės ir tranzito šalyse. Austrijos dalyvavimas operacijoje FOX ([8]) ir specialaus policijos migracijos ir pasienio padalinio (PUMA), kuris gali veikti tiek nacionalinėje teritorijoje, tiek už Austrijos ribų, įsteigimas yra sėkmingų alternatyvių priemonių, kuriomis siekiama spręsti migracijos ir saugumo problemas, pavyzdžiai. Tačiau Komisija mano, kad Austrijos valdžios institucijos pateikė nepakankamai informacijos, kad paaiškintų, kodėl PUMA padalinio veikla Austrijos teritorijoje negali būti pakankama alternatyva vidaus sienų kontrolės atnaujinimui.

(48) Komisija pažymi, kad teisės kirsti vidaus sieną bet kuriame punkte ribojimas leidžiant sieną kirsti tik nustatytuose sienos perėjimo punktuose galimas tik atnaujinus vidaus sienų kontrolę. Tačiau net ir neatnaujinus vidaus sienų kontrolės, Austrijos valdžios institucijos gali toliau naudotis viešaisiais įgaliojimais, įskaitant tuos, kuriais siekiama sumažinti neteisėtą migraciją pasienio ruožuose prie vidaus sienų.

([7]) 2023 m. rugsėjo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) ir kt. / Ministre de l'Intérieur*, C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

([8]) Operacija „Fox“ – tai Austrijos ir Vengrijos tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kuriuo siekiama kovoti su neteisėto žmonių gabenimo veikla, visų pirma susijusia su neteisėta migracija, pavadinimas. Operacija apima bendras pastangas užkirsti kelią migrantų ir neteisėtai žmones gabenančių asmenų judėjimui per jų bendrą sieną, taip pat spręsti piktnaudžiavimo prieglobsčiu problemą.

IV. POVEIKIO MAŽINIMO PRIEMONĖS

Austrijos valdžios institucijų pozicija

(49) Austrijos valdžios institucijos praneša, kad priėmė keletą poveikį mažinančių priemonių. Pirma, jos nuolat palaiko ryšius su Austrijos kaimyninėmis Šengeno šalimis, kad kontrolė būtų kuo mažesnė, atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius pasienio regionų ryšius. Konsultacijos vykdomos prieš vidaus sienų kontrolės atnaujinimą, ją atnaujinus ir baigus ją taikyti, dalyvaujant ryšių palaikymo pareigūnams, atsakingam specializuotam Federalinės ministerijos departamentui, valstybės policijos direktoratams, kaimyniniams regioniniams padaliniams ir policijos bendradarbiavimo centrams.

(50) Vidaus sienų kontrolė vykdoma kaip rizika grindžiami atsitiktiniai patikrinimai ir stebėjimas, dėl kurių mažinamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimo poveikis tarpvalstybiniam eismui.

(51) Austrijos valdžios institucijos nuolat stebi eismo srautus ir teikia keliautojams informaciją apie eismo padėtį prie vidaus sienų.

(52) Austrijos valdžios institucijų teigimu, vėlavimai prie vidaus sienos išliko tik piko ir atostogų sezono metu.

(53) Austrijos valdžios institucijos praneša, kad gauta tik nedaug skundų dėl pailgėjusio laukimo laiko perėjimo punktuose prie vidaus sienos, o oficialių skundų dėl vidaus sienų kontrolės atnaujinimo negauta.

Komisijos pastabos

(54) Pateikti pranešimai rodo Austrijos valdžios institucijų įsipareigojimą užtikrinti, kad vidaus sienų kontrolės poveikis išliktų ribotas, kaip reikalaujama Šengeno sienų kodekso 26 straipsnio 3 dalyje.

(55) Austrija, vadovaujant Komisijai ir glaudžiai bendradarbiaudama su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, ėmėsi veiksmų, kad užtikrintų sklandų eismą vidaus sausumos sienos perėjimo punktuose, kuriuose buvo atnaujinta kontrolė.

(56) Sienų kontrolė vykdoma tikslingai ir atsižvelgiant į riziką, kad būtų apribotas poveikis tarpvalstybinėms kelionėms. Tokios priemonės padeda sušvelninti kontrolės poveikį, tačiau neturi poveikio papildomiems reikalavimams apriboti kontrolės laiką ir apimtį.

(57) Austrija pranešė apie savo pasienio regionus pagal Šengeno sienų kodekso 42b straipsnį.

(58) Austrijos valdžios institucijų pateiktuose pranešimuose neskiriama dėmesio konkrečiai pasienio regionams, kuriems vidaus sienų kontrolės atnaujinimas daro poveikį, ir nepaaiškinama, kokiu mastu būtų galima pasiūlyti technologinius ar specialiai pritaikytus sprendimus kiekvienam pasienio regionui ar į būtiną kelionę vykstančių asmenų kategorijai, kad būtų užtikrintas tarpvalstybinių kelionių sklandumas. Austrijos valdžios institucijų pateiktose ataskaitose šiuo klausimu pateikiama išsamesnė informacija.

(59) Komisija pritaria kaimyninių valstybių narių per konsultacijas išreikštam susirūpinimui, kad galima pastovesnės infrastruktūros vidaus sienų kontrolei vykdyti statyba prieštarautų jos laikinam pobūdžiui, ir atkreipia dėmesį į tai, kad Šengeno sienų kodekso 24 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės pašalintų kliūtis sienos kirtimo keliais punktuose.

V. REKOMENDACIJOS

(60) Gerai veikianti Šengeno erdvė priklauso nuo visapusiško ir veiksmingo migracijos ir prieglobsčio *acquis* įgyvendinimo. 2026 m. birželio mėn. pradėjus taikyti Migracijos ir prieglobsčio paktą atsiras svarbus postūmis spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl neteisėto judėjimo arba su neteisėta migracija susijusias migracijos ir saugumo problemas, t. y. Austrijos nurodytus susirūpinimą keliančius klausimus, kuriais grindžiamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas.

(61) Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Tikrinimo reglamentą ([9]), kuris yra Migracijos ir prieglobsčio pakto dalis, visų atitinkamų duomenų bazių patikrinimas atliekant saugumo patikrinimus bus tiek tikrinimo prie išorės sienų, tiek tikrinimo teritorijoje dalis.

(62) Saugumo problemos yra viena iš Austrijos nurodytų priežasčių, kuriomis grindžiamas vidaus sienų kontrolės atnaujinimas. ES teisėje jau numatyta įvairių priemonių, padedančių spręsti Austrijos valdžios institucijų nurodytus susirūpinimą keliančius klausimus. Valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti esamais mechanizmais saugumui ir bendradarbiavimui teisėsaugos srityje stiprinti. Tai, be kita ko, yra reglamentas „Priumas II“, nauja Šengeno informacinė sistema ir nauji teisės aktai dėl išankstinės informacijos apie keleivius ir keleivio duomenų įrašo ([10]). Pradėjus veikti AIS ir ETIAS bus dar labiau apsaugotos išorės sienos ([11]).

(63) Komisija ragina Austrijos valdžios institucijas toliau plėtoti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija su Čekija, Slovakija, Vengrija ir Slovėnija, be kita ko, tinkamai peržiūrint galiojančius dvišalius readmisijos susitarimus ar tvarką ir (arba) parengiant praktinę Šengeno sienų kodekso 23a straipsnyje nustatytos perdavimo procedūros taikymo tvarką.

(64) Austrija turėtų toliau remtis sėkmingu savo bendradarbiavimu su valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis regione pagal vadinamąjį visą maršrutą apimantį požiūrį. Ji ragina Austrijos valdžios institucijas toliau plėtoti bendrą operatyvinį sienos apsaugos institucijų ir kitų teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, be kita ko, vykdant bendrą ir mišrų patruliavimą. Ji turėtų prioriteto tvarka atnaujinti galiojančias dvišales policijos bendradarbiavimo sutartis su kaimyninėmis valstybėmis narėmis.

(65) Komisija rekomenduoja Austrijai šalinti visas teisines ar operatyvines kliūtis, trukdančias veiksmingai naudoti alternatyvias priemones, pavyzdžiui, nacionalinėje teisėje nustatytus apribojimus prašyti patvirtinti tapatybę ir tikrinti, ar laikomasi teisėto buvimo jos teritorijoje sąlygų, arba prie jos vidaus sienų migracijos valdymo tikslais naudoti technologines priemones, pavyzdžiui, automobilio registracijos numerio identifikavimą.

(66) Komisija pabrėžia, kad alternatyviomis priemonėmis, įskaitant technologinius sprendimus, galima veiksmingiau ir efektyviau užtikrinti aukštą saugumo ir migracijos kontrolės lygį be būtinybės atnaujinti vidaus sienų kontrolę.

(67) Austrijos valdžios institucijos turėtų siekti laipsniškai panaikinti vidaus sienų kontrolę, remdamosi kiekvienam vidaus sienos ruožui ir kiekvienai grėsmei pritaikytu požiūriu, ir visapusiškai pasinaudoti Komisijos rekomendacijoje (ES) 2024/268 ([12]) nustatytomis galimomis alternatyviomis priemonėmis ir Šengeno sienų kodekse numatytomis galimybėmis. Šiomis priemonėmis turėtų būti sustiprintos ir papildytos esamos priemonės.

([9]) 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų (OL L, 2024/1356, 2024 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([10]) 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/982 dėl automatinės duomenų paieškos ir keitimosi duomenimis policijos bendradarbiavimo srityje (reglamentas Priumas II) (OL L, 2024/982, 2024 4 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose (OL L 312, 2018 12 7, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); 2024 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/13 dėl išankstinės informacijos apie keleivius rinkimo ir perdavimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L, 2025/13, 2025 1 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais (OL L 119, 2016 5 4, p. 132–149; ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukuriama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos (OL L 327, 2017 12 9, p. 20–82, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukuriama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) (OL L 236, 2018 9 19, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) 2023 m. lapkričio 23 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2024/268 dėl valstybių narių bendradarbiavimo atsižvelgiant į dideles grėsmes vidaus saugumui ir viešajai tvarkai erdvėje be vidaus sienų kontrolės, (OL L, 2024/268, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(68) Komisija mano, kad sėkmingas bendradarbiavimas su kaimyninėmis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, taip pat alternatyvių priemonių taikymas yra tvirtas pagrindas, kuriuo remdamasi Austrija dabar gali siekti laipsniškai panaikinti vidaus sienų kontrolę, nekeldama pavojaus savo saugumui ar migracijos kontrolei. Šiam tikslui pasiekti ji palaikys glaudžius ryšius su visomis susijusiomis valstybėmis narėmis.

Priimta Briuselyje 2026 m. birželio 2 d.

Komisijos vardu
Magnus BRUNNER
Komisijos narys